

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมุติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	12
ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	12
องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	14
การประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	31
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	33
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจตต์	33
แนวคิดเกี่ยวกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ	34
ความหมายของโยนิโสมนสิการ	34
บทบาทของโยนิโสมนสิการในกระบวนการแห่งปัญญา	35

หัวเรื่อง	หน้า
วิธีคิดแบบโยนิโสมนสการ	36
โยนิโสมนสการกับการคิดแก้ปัญหา	40
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	41
ความหมายของการฝึกอบรม	41
กระบวนการฝึกอบรม	41
เทคนิคการฝึกอบรม	42
การเรียนรู้ของผู้ใหญ่	43
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม	44
ความหมายของหลักสูตร	44
การออกแบบหลักสูตร	45
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	47
การประเมินหลักสูตร	48
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเมือง	49
ความหมายของชุมชน	49
การมีส่วนร่วมของชุมชน	49
ผู้นำชุมชน	49
ชุมชนเมืองมหาสารคาม	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณกับคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสการ	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด	59
กรอบแนวคิดในการวิจัย	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	63
แบบแผนการวิจัย	65

หัวเรื่อง	หน้า
วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ	36
โยนิโสมนสิการกับการคิดแก้ปัญหา	40
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	41
ความหมายของการฝึกอบรม	41
กระบวนการฝึกอบรม	41
เทคนิคการฝึกอบรม	42
การเรียนรู้ของผู้ใหญ่	43
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม	44
ความหมายของหลักสูตร	44
การออกแบบหลักสูตร	45
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	47
การประเมินหลักสูตร	48
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเมือง	49
ความหมายของชุมชน	49
การมีส่วนร่วมของชุมชน	49
ผู้นำชุมชน	49
ชุมชนเมืองมหาสารคาม	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณกับคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้จัก	59
กรอบแนวคิดในการวิจัย	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	63
แบบแผนการวิจัย	65

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปลักษณะการวิจัย และข้อเสนอแนะ	102
วัตถุประสงค์การวิจัย	102
สรุปผลการวิจัย	102
อภิปรายผลการวิจัย	103
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	121
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	184
ภาคผนวก ค การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติเชิงอ้างอิง	202
ประวัติผู้วิจัย	205

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การเปรียบเทียบวิธีคิดแบบอริยสังกับวิธีคิดแก้ปัญหา 40
2	ผู้นำชุมชนเมืองที่ได้รับการฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล 64
3	แบบแผนการวิจัย 66
4	กรอบ โครงสร้างแบบสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ 67
5	โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร 72
6	กรอบความคิดในการจัดกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีคิดแบบอริยสังและการรู้คิด 73
7	องค์ประกอบของความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด และลักษณะการวัด 76
8	ผังข้อสอบแบบทดสอบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั่วไป 76
9	คุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด และลักษณะการวัด 79
10	การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีคิดแบบ อริยสังและการรู้คิด 81
11	ตารางกิจกรรมฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับวิทยากร 86
12	กิจกรรมฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีคิดแบบอริยสังและ การรู้คิด 86
13	ดัชนีประสิทธิผลของแผนจัดการเรียนรู้ หลักสูตรฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีคิดแบบอริยสังและการรู้คิด ของผู้นำชุมชนเมือง 91
14	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมผู้นำชุมชนเมือง..... 92
15	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมผู้นำชุมชนเมือง 93

16	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมและคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวม หลังการฝึกอบรมของผู้นำชุมชนเมืองที่มีเพศต่างกัน (MANOVA)	95
17	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมและคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมหลังการฝึกอบรมของผู้นำชุมชนเมืองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน (MANOVA)	96
18	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมและคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมหลังการฝึกอบรมของผู้นำชุมชนเมืองที่มีระดับประสบการณ์การเป็นผู้นำชุมชนเมืองต่างกัน (MANOVA)	96
19	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรมของผู้นำชุมชนเมืองที่มีเพศต่างกัน	97
20	การเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรม ของผู้นำชุมชนเมืองที่เพศต่างกัน	98
21	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรม ของผู้นำชุมชนเมืองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	98
22	การเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรม ของผู้นำชุมชนเมืองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	99
23	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรม ของผู้นำชุมชนเมืองชุมชนเมืองที่มีระดับประสบการณ์การเป็นผู้นำชุมชนเมืองต่างกัน(ANOVA).....	100
24	การเปรียบเทียบคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นรายด้าน หลังการฝึกอบรม ของผู้นำชุมชนเมืองที่มีระดับประสบการณ์การเป็นผู้นำชุมชนเมืองต่างกัน(ANOVA).....	101

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 รูปแบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	19
2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	30
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	62

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้เชี่ยวชาญ	190
2 ผลการประเมินความสอดคล้องของ โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	191
3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบความสามารถด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ	199
4 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบ ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	201
5 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับคุณสมบัติ ที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	203
6 การทดสอบ Homogeneity of Variance – Covariance Matrices ของการวิเคราะห์ ความแปรปรวนร่วมพหุนาม (MANOVA).....	203
7 การทดสอบ Homogeneity of Variances ของความสามารถด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ โดยรวม และคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวม.....	203
8 การทดสอบ Homogeneity of Variances ของความสามารถด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณและคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นรายด้านของผู้นำชุมชนเมืองที่มีประสบการณ์การเป็นผู้นำชุมชนต่างกัน....	204